

SIVISTYSPALVELUT

Vastuualueet: perusopetus, lukio, vapaa-ajan koulutus ja kulttuuripalvelut, vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus sekä tukipalveluna koulutoimisto/joukkoliikenne.

Toimielin: sivistyslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet:

Kestävä kehitys ja biotalous osaksi kaupungin tulevaisuutta

- Kestävä kehitys arkipäivän toiminnaksi

Haapajärven vahvuudet tietoisuuteen markkinoinnilla

- Koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina

Koulutus. ja kulttuuripalvelut elinvoiman vauhdittajana

- Laadukkaat koulutuspalvelut
- Koulutuspalvelujen hyväkuntoiset ja toimivat tilat
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen

Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen

- Haapajärven sivistyspalveluiden yrittäjyyskasvatuspolku esiopetuksesta toiselle asteelle.

Toimenpiteet:

- Koulujen kestävän kehityksen toiminnan ja opetuksen jatkaminen ja kehittäminen
- Koululaiset ja opiskelijat tekevät osana opetussuunnitelmaa säännönmukaisesti ja suunnitelmallisesti materiaalia paikkakuntaan liittyvistä aiheista eri näkökulmista sosiaalisen median kanaviin
- Koulujen opetussuunnitelmat ja hanketoiminta
- Varhaiskasvatuksen suunnitelmat ja hanketoiminta
- Lukion ja muun toisen asteen ja korkeakouluysteistyön kehittäminen
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen koulujen opetuksessa
- Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen Haapajärven kaupungin strategian mukaisesti
- Kuntalaisten hyvinvointiin liittyvät toimet

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut

- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Kirjasto
- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut

2. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut

- Kansalaisopisto (Jokilatvan opisto), musiikki- ja tanssiopistopalvelut ja avoin yliopisto
- Toisen asteen ammatillinen koulutus
- Joukkoliikenne

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Lukion opetussuunnitelma
- Esiopetussuunnitelma
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma
- Oulun eteläisen kirjastostrategia
- Jokilatvan opiston perussopimus
- Perusopetuksen laatutyön toimenpideohjelma

- Koulukohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- Haapajärven koulujen tieto- ja viestintätekniikan opetus käytön strategia
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Haapajärven kulttuurikasvatussuunnitelma
- Haapajärven sivistyspalvelujen yrittäjyyskasvatuspolku

Talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottamiseksi tehtävät toimenpiteet on koottu päävastualueittain lukuun 7. Sivistyspalvelujen taloutta tasapainottavat toimet löytyvät luvusta 7.

Tulevien talousarviovuosien aikana edelleen toteutetaan jo päätettyjä säästötoimenpiteitä ja suhteutetaan koko sivistyspalvelujen toimintaa lapsi-, oppilas- ja asiakasmääriin sekä ennusteisiin. Tarkastelu koskee henkilöstön ja yksiköiden määrää sekä käytössä olevia tiloja.

Koulutoimisto

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Koulutoimisto huolehtii koulutuksesta ja sen suunnittelusta ja tilastoinnista sekä Haapajärven kaupungin ylläpitämien oppilaitosten toiminnasta. Koulutoimisto hoitaa sivistyspalvelujen hallinto- ja toimistopalvelut, yhteydet erilaisiin yhteistyökumppaneihin ja verkostoihin sekä sivistyspalvelujen hankkeiden hallinnoinnin.

Sivistysjohtajan ja lukion rehtorin tehtävät on yhdistetty. Palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven kaupunki panostaa koulutukseen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä ja koulutus on Haapajärven tärkeä kehittämisväline. Koulutoimisto koordinoi tätä toimintaa huolehtimalla suunnittelu- ja kehittämistyön jatkuvuudesta, seurannan toteuttamisesta ja tulosten analysoinnista sekä henkilöstöresurssien ja taloudellisten toimintaedellytysten turvaamisesta. :

Toteutuminen:

Koulutoimiston toiminta on ollut tarkastelujaksolla 1-3/2026 tavoitteiden mukainen. Jakson aikana on haettu seuraavia valtionavustus pohjaisia hankkeita: Liikuntaneuvonta-hanke, Koulujen kerhotoiminta-hanke sekä Harrastamisen Suomen malli -hanke. Liikuntaneuvonta -hanke sai myönteisen päätöksen tarkastelujaksolla, ja hanketyöntekijä aloitti työnsä maaliskuun alussa. Muista hankkeista päätökset saadaan myöhemmin. Sivistyspalvelut ovat monella tavalla mukana Oulu2026 Kulttuuripääkaupunki vuoden tapahtumissa. Paikalliset tapahtumat käynnistyivät Kello viiden tee -tapahtumalla helmikuussa.

Mittarit

	TP24	TA25	TA26	Tot. 31.3.
Lautakunnan kokouksia	8	8	8	1

Perusopetus

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetus muodostaa yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden. Perusopetusta annetaan Haapajärvellä yläkoululla, K.J. Ståhlbergin koululla sekä Oksavan ja Parkkilan kyläkouluilla.

Esiopetusmahdollisuus tarjotaan koko ikäluokalle. Esiopetusta annetaan Haapajärven erillisissä esiopetusryhmissä K.J. Ståhlbergin koululla ja Parkkilan (Parkkilan ja Oksavan esioppilaat) koululla.

K.J. Ståhlbergin koulun yhteydessä toimii kehitysvammaisten opetusyksikkö ja pienryhmäopetus. 7.–9. vuosiluokkien erityisoppilaat on pääosin integroitu yleisopetuksen ryhmiin. Koululaisten ohjattua iltapäivätoimintaa järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti K.J. Ståhlbergin koululla.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Perusopetuksen tavoitteena on antaa oppilaille omien kykyjensä mukainen jatko-opintokelpoisuus. Kasvatuksen tavoitteena on omaa elämäänsä hallitseva kansalainen. Oppimaan oppimisen taidot ovat tärkeä painopiste perusopetuksessa.

Opettajan rooli kiinnostuksen ja tiedollisen uteliaisuuden herättäjänä ja innostajana on lapsen ja nuoren elämässä keskeinen (toimiva opettaja - oppilas -suhde). Lähes kaikki perusopetusta koskevat kehittämisen tehtävät ovat luonteeltaan yhteistyötä edellyttäviä, uusien yhteisten käytäntöjen ja ajattelutapojen luomista.

Yhtenäisen peruskoulun periaatetta toteutetaan käyttämällä luokanopettajia yläasteella ja aineenopettajia kyläkouluilla ja K.J. Ståhlbergin koululla sekä sijoittamalla oppilaita ja opetusryhmiä joustavasti (esim. erityisopetus, kielten opetus, yhteiset opettajat, virkojen sijoituspaikat).

Esiopetusta kehitetään koulujen, varhaiskasvatuksen ja kotien välisellä yhteistyöllä. Esioppilaiden ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulun kerhotoimintana Parkkilan koululla. Koululaisten iltapäiväkerhotoimintaa järjestetään K.J. Ståhlbergin koululla.

Rekrytoinnin ja täydennyskoulutuksen avulla varmistetaan ammattitaitoinen ja pätevä henkilöstö. Erityisopetuksen ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus turvataan.

Kansainvälisiä yhteistyöverkostoja ja käytännön opetustyötä kehitetään ja uudistetaan jatkuvasti. Kaikki peruskoulut ovat mukana Harrastamisen Suomen malli hankkeessa ja tarjoavat oppilaille kerhotoimintaa koulupäivien jälkeen.

K.J. Ståhlbergin koulun 6. luokan, kyläkoulujen 5.–6. luokan ja yläkoulun 9. luokan oppilaat osallistuvat Pohjois-Pohjanmaan Yrityskylähankkeeseen. Haapajärven yläaste ja K.J. Ståhlbergin koulu ovat Unesco-kouluja, ja ne ovat mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris verkostossa. Yläaste on kestävän kehityksen sertifikaatin koulu.

Yläasteen ja lukion yhteinen urheiluakatemiatoiminta aloitettiin vuonna 2025. Toimintaan liittyvät myös yläkoululaisille kolme kertaa lukuvuodessa järjestettävät urheiluleirit. Toimintaa jatketaan vuonna 2026.

Yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen ja koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina ovat kaikkien koulujen yhteisiä painopistealueita. Lisäksi kouluilla on omia lukuvuosittaisia painopistealueita/kehittämiskohteita.

Koulurakentamisella ja kouluympäristön kehittämällä varmistetaan ajanmukaiset ja toimivat oppimisympäristöt.

Perusopetuksen yksiköiden hyvinvointityöhön liittyvät toiminnot ja tavoitteet:

Yläaste:

Tarkkailtava kohde on **Enkäisevä Päihdetyö Koulussamme**. Tätä mitataan seuraavilla mittareilla:

1. Järjestetyt luennot ja muut erityiset tilaisuudet kevätlukukauden 2026 ja syyslukukauden 2026 aikana.
2. Kuinka monta oppilasta on saavutettu
3. Kahdella oppilaille erikseen suunnatulla kyselyllä ja niiden tulosten arvioinnilla.

Alakoulut (K.J. Ståhlbergin koulu ja kyläkoulut):

Tarkkailtava kohde on **Kiusaamisen vastainen toiminta**. Tätä mitataan seuraavilla mittareilla:

1. Ennaltaehkäisevät toiminnot ja kasvatustilaisuudet: kiusaamisen vastainen toiminta esillä koulujen arjessa (4 x lukuvuosi)
2. Kuinka monta oppilasta on saavutettu
3. Kouluterveyskyselyn (4.–5. luokkien) ja koulukohtaisten kyselyiden tulosten tarkastelu ja niistä johdetut jatkotoimenpiteet.
4. Kiusaamiseen liittyvien puhutteluiden määrän seuraaminen ja vertailu aikaisempiin vuosiin.

Toteutuminen:

Kevätlukukauden ensimmäiset kuukaudet ovat edenneet perusopetuksessa suunnitelmien ja tavoitteiden mukaisesti. Koulujen vuosikellojen tapahtumat on hoidettu suunnitelmien mukaan ja oppilaiden hyvinvointiin on panostettu sekä tapahtumilla että kerhotoiminnalla. Jokilaaksojen Lasten Laulujuhliin valmistauduttiin kaikilla alakouluilla.

Perusopetuksen talouden toimintakate kaudella 1-3/2026 on 23,9 %.

Mittarit

	TP24	TA25	TA26	Tot. 31.3.
Tehokkuus				
€/ oppilas	9400	9370	9400	2160
Toiminnan laajuus (oppilaiden lukumäärä)				
0 – 6 luokat	555	541	525	525
7 – 9 luokat	291	283	263	263
Tunnit/ oppilas		1,93	1,93	1,93
0 – 6 luokat	1,93			
7 – 9 luokat	2,2	2,2	2,2	2,2
Opetusryhmien keskipöytä				
0 – 6 luokat	19,0	19,0	19,0	19,0
7 – 9 luokat	21	21	21	21

Lukio

Vastuullinen viranhaltija: Sivistysjohtaja / lukion rehtori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava ja jatko-opintoihin valmentava päivälukio. Täydennämme päiväopintotarjontaan alueen lukioiden JokiElukion tarjonnasta sekä muita etäopintoja tarjoavien palveluiden kautta.

Yhdistelmätutkinnon suorittamiseksi on suunniteltu opintopolku Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille. Opinnot johtavat 3–3,5 vuoden aikana suoritettuina kaksoistutkintoon tai 4 vuoden opintoina kolmoistutkintoon.

Haapajärven lukio on mukana alueen lukioiden, Centria ammattikorkeakoulun ja Oulun ammattikorkeakoulun yhteistyöyhdistyksen Eleven+ ry:n toiminnassa. Lukion rehtori on Eleven+ yhdistyksen puheenjohtaja. Yhdistyksen tavoitteena on kehittää alueen koulutuksellista yhteistyötä Oulun eteläisen alueen lukioiden ja alueella toimivien ammattikorkeakoulujen kesken. Syksystä 2024 lähtien on alkanut alueellisen JokiElukion toiminta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven lukion tavoitteena on, että valtaosa lukion käyneistä pääsee kohtuullisessa ajassa jatkamaan opintojaan korkeakouluissa tai muissa jatko-opintoihin liittyvissä oppilaitoksissa. Keväällä ylioppilaaksi kirjoittaneiden jatko-opintoihin sijoittuminen selvitetään vuosittain.

Haapajärven lukion painopisteitä ovat kestävä kehitys, lukiolaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen, kansanvälisyys sekä yrittäjämäisen ajattelutavan, sisäisen yrittäjyyden, vahvistaminen. Opetuksessa käytetään runsaasti digitaalisten oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia. Opettajien täydennyskoulutus on keskeinen tekijä pedagogian kehittämisessä.

Lukio on yksi maamme Unesco-kouluista, joiden toiminnassa otetaan huomioon Unescoon liittyvät asiat kuten globaalit kysymykset, ihmisoikeudet ja kulttuuriperintö. Lukio on mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkostossa.

Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus opiskella yhdistelmätutkintopolulla sekä osallistua urheiluakatemiatoimintaan. Lukiolaiset voivat valita opintoja ammatillisen koulutuksen opintotarjonnasta. Opintojen rahoitus hoidetaan molempiin suuntiin toteutuneiden kustannusten mukaan.

Haapajärven lukiolle on myönnetty vuonna 2024 Erasmus+ tukea 50 000 euroa kansainväliseen toimintaa. Lukion Erasmus+ hankkeessa ovat mukana yhteistyökoulut Belgiasta ja Saksasta. Yhteistyöhanke jatkuu kevään 2026 ajan.

Lukion kaikki opiskelijat kuuluvat toisen asteen uuden oppivelvollisuuslain ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen piiriin.

Lukion opiskelijamäärä vaihtelee vuosittain 90-110 opiskelijan välillä riippuen yläkoulun päättävän luokan oppilaiden määrästä. Syksyllä 2025 lukiossa aloitti 33 uutta opiskelijaa.

Lukion tilat ovat myös Jokilatvan opiston koulutuksen käytössä. Jokilatvan opiston opetuksen osuus tiloissa on 10 %.

Lukion rehtori toimii myös sivistysjohtajana, palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Lukion hyvinvointityöhön liittyvät toiminnot ja tavoitteet:

Lukion opiskelijoille järjestetään jokaisen periodin päättöviikolla yhteinen hyvinvointitapahtuma yhdessä opiskelijoiden edustajien (opiskelijakunnan hallitus, tutorit ja ympäristötiimi) kanssa.

Tavoite vuonna 2026: 6 tapahtumaa.

Toteutuminen:

Lukion kevätlukukauden alkuvuosi on edennyt suunnitelmien, tavoitteiden ja vuosikellon mukaisesti. Tammikuussa lukio vastaanotti kansainvälisiä Erasmus+ vieraita Saksasta ja Belgiasta. Helmikuussa päättävän ikäluokan tapahtumat sekä kevään ylioppilaskirjoitukset hoituivat asianmukaisesti. Toisen asteen yhteishaun tulokset saapuivat maaliskuun puolivälissä positiivisin tuloksin: Haapajärven lukioon kohdistui 38 ensisijaista hakemusta, hakijoista 50 % on poikia. Lukion talouden toimintakate on tarkasteltavana ajanjaksona 24,9 %.

Mittarit

	TP24	TA25	TA26	Tot. 31.3.
Tehokkuus				
€/ opiskelija	9300	10500	10500	2280
Toiminnan laajuus (opiskelijoita) (*)	116 (2)	99 (1)	99	99
Tunnit/opiskelija	1,5	1,5	1,5	1,5

(* päivälukiolaiset (+ ammattiopiston kaksoistutkintoa suorittavat)

Vapaa-ajan koulutus

Jokilatvan opisto

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Koulutuspalveluja annetaan Jokilatvan opistossa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Jokilatvan opisto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia toiminta-alueellaan. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle.

Yleisen kustannuskehityksen ja ovet:een 2025-2028 sisältyvien palkankorotusten vuoksi opetuksen määrää sopeutetaan tulorahoituksen (valtionosuus, kuntaosuudet ja oppilasmaksut) mukaiseksi. Kurssimaksuja nostetaan yleisen kustannuskehityksen mukaisesti.

Opetuksen pääpaino on musiikissa, käden taidoissa ja kuvataiteissa sekä liikunta ja terveysopinnoissa. Muun opetuksen tarjonnassa vastataan opiston toiminta-alueen koulutuskysyntään ja esitettyihin toiveisiin.

Opiston yleinen opetussuunnitelma ja soitinopetuksen opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 1.8.2023 alkaen. Jatketaan opetussuunnitelmien jalkauttamista käytännön opetustyöhön, suunnitteluun ja opetuksen kehittämiseen. Otetaan käyttöön Caf-itsearviointimalli.

Jatketaan verkko- ja etäopetuksen järjestämistä ja opetuksen kehittämistä. Tarjotaan osaamisperusteista koulutusta ja kehitetään henkilöstön ja organisaation osaamisperusteisuusosaamista. Laajennetaan ja kehitetään sähköisen allekirjoittamisen palveluita (mm. työsopimukset ja päiväkirjat). Tehdään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukainen opetustilojen saavutettavuuskartoitus.

Jokilatvan opisto tarjoaa toiminta-alueellaan kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Tanssitaiteen perusopetuksen tuottaa Tanssiopisto Uusikuu. Musiikin taiteen perusopetuksesta vastaa Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Seurattavat hyvinvointia edistävät toiminnot:

- Jokilatvan opisto toimii Kaiku -kortti palveluntuottajana koko opiston toiminta-alueella. Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien henkilöiden mahdollisuuksia osallistua opiston opetukseen. Seuranta: tilastoidaan Kaiku- kortin käyttäjämäärät ja käyttökohteet.
- Jaetaan opintoseteleitä, joiden tarkoituksena on madaltaa OPH:n määrittelemien opintosetelikohderyhmien esim. eläkkeellä olevien osallistumisen kynnystä hyvinvointia ylläpitäviin opintoihin. Seuranta: raportoidaan opintosetelillä opiskelevien määrät kohderyhmittäin.
- Työttömät saavat kurssimaksuista ja kausikortista 50 % alennuksen. Seuranta: raportoidaan työttömien opiskelijoiden määrät.
- Opisto myöntää 20 vapaaoppilaspaikkaa alle 17-vuotiaille lapsille ja nuorille. Seuranta: raportoidaan vapaaoppilaspaikat osastoittain.
- Liikuntaopinnoissa järjestetään varsinaisen lukuvuoden päätteeksi kesälukukausi, jolla pidennetään liikunnan opetuksen kestoa. Seuranta: raportoidaan tunti- ja opiskelijamäärät paikkakunnittain.
- Ikäihmisille järjestetään omia iän mukaan kohdennettuja liikuntaryhmiä. Seuranta: raportoidaan tunti- ja opiskelijamäärät paikkakunnittain.

Hanketoiminta: Haetaan Opetushallituksen myöntämää opintoseteliavustusta. Jaetaan opintoseteliavustusta myönnetyn määrärahan mukaisesti. Osallistutaan alueen kansalaisopistojen yhteisen laatu- ja kehittämishankkeen - Latua! – laatua kansalaisopistotoimintaan – toimintaan.

Toteutuminen:

Opetusta on järjestetty 31.3. mennessä 240 kurssilla yhteensä 7 877 tuntia. Opiskelijoita oli nettona 2 147, joista 78% oli naisia. Kaikkiaan kursseilla oli opiskelijoita (brutto) 3 092. Opetustunnit jakautuivat seuraavasti: musiikinopetus 49% tunneista, käden taidot 24%, liikunta ja terveys 12%, kuvataiteet 9% ja kielet 4% tunneista.

Johtokunta päättää lukuvuoden 26-27 kurssimaksuista kesäkuun kokouksessa. Caf-itsearviointi otetaan käyttöön kevään aikana.

Etä- ja hybridikoulutusta on järjestetty 7 kurssilla. Osaamisperusteista koulutusta on järjestetty 63 kurssilla, joissa on ollut opiskelijoita yhteensä 561. Opintopistesuorituksia tekeviä opiskelijoita on kevään aikana 105. Määrä tarkentuu vielä lukuvuoden päättyessä.

Sähköisen allekirjoittamisen palveluita on laajennettu suunnitelman mukaisesti työ sopimukseen, päiväkirjoihin ja matkalaskuihin. Opetustilojen saavutettavuuskartoitus tehdään syksyn aikana.

Jokilatvan opisto on tarjonnut opetussuunnitelman mukaisesti kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Tanssitaiteen perusopetuksen tuotti Tanssiopisto Uusikuu. Musiikin taiteen perusopetuksesta vastasi Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Seurattavista hyvinvointia edistävästä toiminnoista saadaan toteutumisraportit lukuvuoden päättyttyä.

Hanketoiminta: Opetushallituksen myöntämää opintoseteliavustusta on haettu 9.3.2026 jätetyllä hakemuksella. Opetushallitus tekee päätökset toukokuun aikana. On osallistuttu aktiivisesti alueen kansalaisopistojen yhteiseen laatu- ja kehittämishankkeeseen - Latua! – laatua kansalaisopistotoimintaan – ja sen toimintaan.

Mittarit (koko opisto)

	TP24	TA25	TA26	Tot. 31.3.
Tehokkuus *				
€/asukas	42,55	41,58	43,21	13,29
€/oppilas	326,16	319,22	325,77	149,31
€/tunti	69,74	71,94	76,65	40,70
Toiminnan laajuus				
Oppilaita (netto)	3 205	3 200	3 200	2 147
Opetustunnit	14 989	14 200	13 600	7 877
Valtionos. perustetunnit (OKM)	13 029	13 150	13 150	12 993
Opetusryhmien keskikoko	12,6	11,0	11,0	12,88

Mittarit (Haapajärven osaston nettokustannukset)

	TP24	TA25	TA26	Tot. 31.3.
Tehokkuus *				
€/asukas	8,08	3,68	3,34	
€/oppilas	59,28	24,64	21,69	
€/tunti	13,86	6,48	6,03	
Toiminnan laajuus				
Oppilaita	911	1 000	1 000	629
Opetustunnit	3 897	3 800	3 600	1 938
Nettomaksuosuus	54 008	24 636	21 693	

Jokilaaksojen musiikkiopisto

Toiminnan kuvaus: Musiikkiopiston palvelut ostetaan Jokilaaksojen musiikkiopistolta.

Haapajärven kaupungin maksuosuus 60 600 e määräytyy jäsenkuntaosuuden perusteella, joka on 12%.

Kulttuuripalvelut

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Haapajärven kulttuuripalvelut luo edellytyksiä taiteen ja kulttuurin kokemiselle ja tekemiselle järjestämällä tapahtumia, ylläpitämällä kokoelmia ja K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseota sekä tukemalla koulujen kulttuurikasvatusta ja kaupunkilaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa. Paikallisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön vaalimisessa ja kotiseututyön edistämisessä tehdään yhteistyötä Haapajärvi-seuran, seurakunnan ja järjestöjen kanssa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kulttuuripalveluiden tavoitteina ovat kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen sekä hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisääminen kulttuurin keinoin. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi luodaan edellytyksiä omaehtoiselle kulttuurin harrastamiselle ja kokemiselle.

Järjestöjen, yhteisöjen ja ryhmien järjestämiä kulttuuritapahtumia ja -toimintaa tuetaan antamalla asiantuntija-apua ja tiloja käyttöön, tiedottamalla haettavista avustuksista ja apurahoista sekä jakamalla kulttuuriavustuksia talousarviomäärärahan puitteissa.

Kulttuuripalvelut toimii Kaiku -kortti palveluntuottajana. Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien henkilöiden ja heidän perheidensä mahdollisuuksia osallistua kulttuuritilaisuuksiin. Kaikukortilla pääsee maksullisiin tilaisuuksiin ilmaiseksi.

Kulttuuripalvelut ylläpitää monipuolista kulttuuritarjontaa kaikenikäisille kuntalaisille resurssiensa puitteissa. Järjestää vuotuiset kulttuuritapahtumat ja muita tapahtumia yhteistyössä kaupungin omien yksiköiden ja paikallisten toimijoiden, kuten seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten kanssa sekä osallistuu Haapajärvi-päivien järjestelyihin.

Keväällä 2019 laadittu ja 2022 päivitetty kulttuurikasvatussuunnitelma jalkautetaan alueen kouluihin. Toteutetaan koululaisten museovierailut ja kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset tapahtumat yhteistyössä Lastenkulttuurikeskus Lykyn, koulujen ja päiväkotien kanssa. Seurataan toteutuneiden vierailujen ja tapahtumien osallistujamääriä.

Ylläpidetään ja kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa. Museo pidetään avoinna juhannuksen jälkeisestä keskiviikosta kuuden viikon ajan ja muina aikoina sopimuksen mukaan. Mahdollistetaan museoon tutustuminen virtuaalisesti museon ollessa suljettuna. Järjestetään Ståhlberg-aiheisia tapahtumia yhteistyössä K. J. Ståhlbergin säätiön kanssa.

Jatketaan Teepiknik -tapahtuman kehittämistä yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Luodaan tapahtumasta jatkuva yhteisöllinen perinne. Kehitetään ja ylläpidetään Teekaupunki-teemaa yhteistyössä Teetoimikunnan ja kaupungin hallintopalveluiden kanssa.

Ylläpidetään kaupungin taidekokoelmaa, teeastiakokoelmaa ja Mika Myllylän palkintokokoelmaa. Kokoelmille tarvitaan omat tilat, joissa ne pääsevät asianmukaisesti esille ja ovat yleisölle saavutettavissa. Laaditaan näyttelytilojen sekä kulttuurisalin lämpiö- ja varastotilojen tilantarveselvitys teknisten palvelujen kanssa. Selvitetään kulttuurisalin näyttämövalojen vaihtamista energiatehokkaammiksi Led-valoiksi. Järjestetään vaihtuvia taidenäyttelyitä kirjaston tiloissa.

Osallistutaan Pohjois-Pohjaanmaan kulttuurihyvinvointityöryhmän työskentelyyn ja pyritään laajentamaan kuntalaisten tietoisuutta kulttuurin vaikutuksesta ihmisen hyvinvointiin sekä järjestetään matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia yhteistyöverkoston kanssa.

Osallistutaan seutukunnallisen LuMaKu eli Luovaa matkailua ja hyvinvointia -hankkeen koulutuksiin ja tehdään yhteistyötä paikallisten ja seutukunnallisten toimijoiden kanssa. Kehitetään paikallisia kulttuurimatkailukohteita sekä paikallisia ja alueellisia kulttuurimatkailureittejä. Luodaan edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman sekä hyvinvoinnin kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Osallistutaan kulttuuripääkaupunkivuoden suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä eri tahojen kanssa. Toteutetaan kulttuuripääkaupunkivuoden avajaistapahtuman osasto Ouluun yhdessä muiden Kalajokilaakson kuntien kanssa. Toteutetaan Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumat Haapajärvellä. Tehdään yhteistyötä paikallisten kanssa ja kannustetaan haapajärvisiä kulttuurin kentän toimijoita toteuttamaan kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmassa olevia tapahtumia. Toimitaan yhteistyössä Nivalan ja Pielaveden kanssa Presidenttipolku -hankkeessa. Kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa, tiedotusta ja saavutettavuutta. Tehdään yhteistyötä K. J. Ståhlbergin säätiön kanssa. Suunnitellaan ja toteutetaan toimintaa kumppanikuntien sekä LuMaKu -hankkeen yhteistyötahojen kanssa.

Vuoden 2026 kulttuuriavustukset olivat haettavissa lokakuussa 2025 Kunta-Akkuna-sovelluksen kautta. Avustusten jaossa painotetaan kaikille avoimia kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaan kuuluvia tapahtumia, jotka toteutetaan Haapajärvellä.

Toteutuminen:

Kulttuuripääkaupunkivuosi Oulu2026 käynnistyi tammikuussa avajaisviikonloppuna Oulussa, jossa kulttuurituottaja oli edustamassa Haapajärveä ja esittelemässä paikallista kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaa. Haapajärvi oli osa Kalajokilaakson kuntien yhteistä osastoa. Haapajärven omia kulttuuripääkaupunkivuoden avajaisia ja Kello viiden tee -tapahtumaa vietettiin helmikuun alussa K.J. Ståhlbergin koululla. Heti seuraavana päivänä jatkettiin Hiutalehipat-lastentapahtumalla, joka myös on mukana kulttuuripääkaupunkivuoden virallisessa ohjelmassa. Alkuvuoteen kuului myös näyttelyitä ja elokuvaesityksiä.

Jatkettiin Presidenttipolun, Valoa ja Rauhaa-tapahtuman, Teepiknikin yms. kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumien työstämistä yhteistyötahojen kanssa sekä suunniteltiin syksyn ja ensi vuoden tapahtumia. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia työpajoja toteutettiin kyläkouluilla neljä. Pajojen järjestämisestä vastasi Lastenkulttuurikeskus Lykky.

Mittarit

	TP24	TA25	TA26	Tot. 31.3.
Tapahtumat (konsertit, näyttelyt, teatteriesitykset, kulttuuritapahtumat)	40	40	40	11
Tapahtumissa osallistujia	6500	6300	6500	1695
Teatterisalin käyttö/v (käyttökerrat)	180	160	150	56
Kokoustilan käyttö/v (käyttökerrat)	110	110	110	59
Museossa kävijöitä	350	300	400	

Varhaiskasvatus

Vastuualueen johtaja: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat Haapajärven perheiden tarpeisiin järjestämällä varhaiskasvatuspalveluita lapsille, kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti. Varhaiskasvatusta annetaan Haapajärvellä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.

Varhaiskasvatuksen piirissä on tällä hetkellä (6.10.2025) yhteensä 246 lasta. Lasten määrä varhaiskasvatuksessa ei ole laskenut pienentyneestä syntyvyydestä huolimatta. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten prosentuaalinen osuus on edelleen kasvanut ja on tällä hetkellä noin 71% (2019-2024 syntyneistä).

Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrän mahdollisesti tulevaisuudessa pienentyessä toimintayksiköiden suunnittelussa pyritään mahdollisimman tehokkaasti keskittämään toimintaa. Hoitopaikkoja käytetään kustannustehokkaasti sekä lasten sijoittelun että henkilöstön yhteiskäytön osalta.

Lastenhoidontukien piirissä olevien lasten määrä laskee edelleen.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain mukaisesti tullaan vuoteen 2030 mennessä muuttamaan varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne uuden lain mukaiseksi. Lastenhoitajien vapautuvia tehtäviä tulee muuttaa varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviksi vielä 5 kpl ennen vuotta 2030.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä kolmiportainen tuen malli. Varhaiserityiskasvatusta tarvitsevien lasten hoito järjestetään inklusion periaattein varhaiskasvatuslain mukaisesti. Lapsen erityistarpeet huomioidaan hoitopaikkasijoitusta tehtäessä. Tarvittaessa varhaiskasvatuslain mukaisesti lapsiryhmän kokoa pienennetään tai ryhmään lisätään henkilökuntaa (ryhmäavustaja tai tarvittaessa henkilökohtainen avustaja). Varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) työpanos on lain mukaisesti käytettävissä varhaiskasvatuksen toimipisteissä konsultaatio- ja ohjausperiaatteella. Se tuotetaan ostopalveluna yksityiseltä toiminnan harjoittajalta ostamalla kevätkaudella 2026 5 päivää kuukaudessa. Syksyn 2026 osalta sopimus tekemättä.

Varhaiskasvatussuunnitelma tehdään jokaiselle lapselle henkilökohtaisesti, yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa, lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamisen pohjaksi. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tarvitsema mahdollinen tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen, yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Lasten hoitotuki maksetaan KEELA:n perusteiden mukaisesti perheille, jotka eivät ole kunnallisen varhaiskasvatuksen piirissä ja järjestävät lastensa hoidon itse.

Varhaiskasvatuksessa ns. koululaisten loma-aikoina (vko 43, Joulukuukausi, vko 10, kesäloma) tiivistetään toimintaa päivystäviin päiväkoteihin mahdollisimman tehokkaasti, jotta saadaan vähennettyä toiminta- ja sijaiskustannuksia.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään erityisesti seuraavien asioiden osalta:

- huoltajien osallisuuden lisääminen (toive- ja palautekyselyt, asiakastytytvyyskyselyt, vasukeskustelut)
- lasten yksilöllinen ja kiireetön kohtaaminen (pienryhmätoiminta, säännöllinen lapsihavainnointi)
- lasten osallisuuden lisääminen (ArviD-kyselyt lapsille)

Lasten terveyttä ja hyvinvointia edistävä suunnitelma:

- Hoitopaikkakohtaisesti järjestetään lapsille yhteinen liikuntatapahtuma ulkona keväällä ja syksyllä hoitopäivän aikana.
- Keväällä / alkukesästä järjestetään koko varhaiskasvatuksen yhteinen liikuntatapahtuma ulkona varhaiskasvatuksen palveluiden piirissä oleville perheille.
- Näiden tapahtumien tavoitteena on innostaa lasta ja perhettä liikkumaan yhdessä turvallisessa, innostavassa ja houkuttelevassa ympäristössä monipuolisesti sekä kokemaan liikkumisen iloa. Riittävä fyysinen aktiivisuus on edellytys lapsen normaalille kasvu- ja kehitykselle. Perheen yhteinen tekeminen lisää hyvinvointia sekä lapsille että perheen aikuisille.

Henkilöstön työskentelyn tukeminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

- Tiimityöskentelyn ja työhyvinvoinnin tukeminen
- säännölliset kehityskeskustelut joka toinen vuosi

Varhaiskasvatuslain mukaiset terveelliset ja turvalliset toimitilat

- Kartanon päiväkodin korvaavien tilojen vuokrasopimus päättyy lokakuussa 2026. Varhaiskasvatuksen näkökulmasta Kartanon ja Jukolan yksiköiden yhdistäminen säästäisi kustannuksia sekä henkilöstömenoissa (henkilöstön tehokas yhteiskäyttö ja mahdolliset sijaiskustannukset) että PPE-Köökin ja kiinteistöpalveluiden osalta.
- Huolehditaan turvallisuudesta sekä toimitilojen sisällä, ulkoalueilla että varhaiskasvatuspaikkojen läheisyydessä liikuttaessa

Toteutuminen:

Varhaiskasvatuksessa oli 31.3.2026 yhteensä 264 lasta. Vastaava luku 31.3.2025 oli sama. Varhaiskasvatuspaikat on pystytty järjestämään kaikille hoitopaikkaa hakeneille varhaiskasvatuslaissa määritellyin perustein.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) palvelut ovat olleet käytettävissä 5 päivänä kuukaudessa. VEO konsultoi kasvatushenkilöstöä, seuraa ja havainnoi toimintaa lapsiryhmissä, osallistuu tarvittaessa eri yhteistyöpalaveriin ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen. Kolmessa lapsiryhmässä on ollut määräaikaiset ryhmäavustajat. Näiden palkkaamisen perusteena on ollut lapsiryhmissä oleva useampi tuen tarpeessa oleva lapsi (varhaiskasvatuslaki 35§).

Varhaiskasvatussuunnitelmat on tehty jokaiselle lapselle hoitosuhteen alkuvaiheessa, yhteistyössä huoltajien kanssa. Tuen tarpeessa olevien lasten osalta on tehty tarvittavat tuen päätökset.

Lastenhoidon tuet on maksettu KELA:n perusteiden mukaisesti perheille. Kolmen ensimmäisen kuukauden aikana vuonna 2026 on kulunut talousarvioon varattua määrärahaa enemmän kuin vastaavana ajanjakona vuonna 2025 (62778,56€ →69248,87€). Talousarvioon on varattu vuodelle 2026 määrärahaa 258000,00.

Varhaiskasvatuksen toimintaa on tiivistetty vuoden 2026 alussa viikolla 10. Tuolloin Jukolan päiväkoti, täydentävä varhaiskasvatus ja 1 perhepäivähoitokoti olivat suljettuina. Lasten hoito keskitettiin Satakielen ja Kartanon päiväkoteihin, lisäksi töissä oli 1 perhepäivähoitaja.

Huoltajien osallisuus toteutuu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmissa. Lisäksi ryhmissä on mahdollisuus antaa jatkuvaa palautetta ja ideoita toiminnasta. Pienryhmätoiminta päiväkodeissa tukee lasten osallisuuden toteutumista sekä lapsen yksilöllistä ja kiireetöntä kohtaamista. Lapsihavainnointia on tehostettu lapsiryhmissä erilaisin toimenpitein ja työkaluin.

Lasten terveyttä ja hyvinvointia tuetaan päivittäisessä toiminnassa monin tavoin hoitopaikkakohtaisesti toimintaa suunniteltaessa. Alkuvuoden aikana henkilöstö on suunnitellut varhaiskasvatuksen yhteistä ulkoilutapahtumaa, joka toteutuu 21.5.2026.

Päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa on ollut säännölliset tiimipalaverit. Päiväkodeissa päivällä viikoittain, perhepäivähoidossa noin 6 viikon välein illalla. Tiimit toimivat yhteisen suunnittelun, keskustelun ja arvioinnin sekä tiedottamisen paikkana, henkilöstön työhyvinvointia tukien.

Kartanon päiväkodin tulevien tilojen osalta päätökset ovat edelleen kesken.

Turvallisuudesta hoitopaikoissa huolehditaan varhaiskasvatuslain mukaisella henkilöstömitoituksella, asianmukaisilla ohjeistuksilla ja suunnitelmilla talokohtaisesti sekä turvallisella liikkumisella retkillä ja hoitopaikkojen läheisyydessä.

Mittarit

	TP24	TP25	TA26	Tot. 31.3.
Lapsia päivähoidossa				
31.12. tilastopäivänä	243	253	240	264
1.1.–31.12. aikana	ei seurantaa	ei seurantaa	-	-
Lapsia lastenhoidontukien piirissä ca/kk				
Kotihoito	65	57	60	59
Yksityinen hoito	5	0	5	0
Joustava ja osittainen tuki	18	25	15	25

Päiväkodit

Vastuullinen viranhaltija: Päiväkodin johtaja (päiväkoti Satakieli ja päiväkoti Jukola) ja Varhaiskasvatuksen johtaja (päiväkoti Kartano, KJS / täydentävä varhaiskasvatus)

Toiminnan kuvaus: Haapajärvellä toimii kolme päiväkotiä. Päiväkoti Satakieli on 87-paikkainen päiväkoti, joka on avoinna arkipäivisin.

Päiväkoti Jukolassa on 66 hoitopaikkaa, joka on avoinna arkipäivisin.

Kartanon päiväkoti vastaa vuorohoidontarpeesta, ja siellä on yhteensä 33 hoitopaikkaa. Kartanon päiväkoti toimii tarvittaessa kaikkina viikonpäivinä ja ympäri vuorokauden lasten hoidontarpeen perusteella.

KJS:n esikoulun yhteydessä järjestetään esioppilaiden täydentävä varhaiskasvatus. Ryhmässä on 21 hoitopaikkaa osapäiväiselle hoidolle. Ryhmässä työskentelee 5 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Mittarit

	TP24	TP25	TA26	Tot. 31.3.
Läsnäolopäivät:				
Päiväkoti Satakieli	14633	14700	15800	3835
Kartanon päiväkoti	5447	5917	7000	1578
Päiväkoti Satulaakso (päättynyt 31.12.2023)	0	0	0	0
Päiväkoti Jukola	11230	10472	11000	2852
Täydentävä varhaiskasvatus 1.8.2024 alkaen	1561	4111	2500	1532

Perhepäivähoito

Vastuullinen viranhaltija: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Perhepäivähoitoa järjestetään hoitajan kotona tapahtuvana perhepäivähoitona. Vuoden 2026 alussa Haapajärven varhaiskasvatuksessa on yhteensä 2 vakinaista perhepäivähoitajaa

Mittarit

	TP24	TP25	TA26	Tot.31.3.
Läsnäolopäivät:Perhepäivähoito	1486	1401	1100	393

Vapaa-aikapalvelut

Vastualueen johtaja: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä on huolehtia kaupungin kirjastopalvelujen sekä nuoriso- ja liikuntapalvelujen tuottamisesta osana kaupungin sivistyspalveluja. Vapaa-aikapalvelut ovat monipuolisesti kuntalaisten hyvinvointia tukevia palveluja.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Kirjastonjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille tilan monipuoliseen tekemiseen, työntekoon ja virkistytymiseen. Kirjasto on kunnan peruspalvelu, joka tarjoaa palveluitaan maksuttomasti kaikille kuntalaisille. Kirjastotila on esteetön, viihtyisä ja yhteisöllisyyttä tukeva.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Kirjastopalveluiden toimintaa säätelee Laki yleisistä kirjastoista. Lain mukaisena kirjastopalveluiden tavoitteena on edistää väestön sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoa, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjastopalvelut tavoittavat vuositasolla yli puolet haapajärvisistä. Toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat kirjaston toimintojen kehittämiseen Joki-kirjastoina sekä oman kunnan sisällä.

Kirjaston asiakaspalvelu on avoinna talvisin 45 tuntia viikossa ja kesäisin 40 tuntia viikossa. Vuonna 2025 kirjastoon tehtiin tarvittavat muutokset omatoimikirjastoa varten, ja vuonna 2026 kirjaston aukioloaikoja pystytään lisäämään. Omatoimi tulee olemaan käytössä arkaamuisin kello 9.00–11.00 ja arki-iltaisin talviaikaan kello 20.00–21.00. Viikonloppuisin omatoimi on käytössä kello 9.00–14.00. Normaalina viikkona omatoimi-aikaa on siis 25 tuntia. Tällöin asiakas voi käyttää itsenäisesti osaa kirjaston peruspalveluista. Omatoimi-aikana voi lainata ja palauttaa aineistoa automaateilla, lainata varattua aineistoa, lukea lehtiä ja työskennellä kirjaston tiloissa. Asiointi tapahtuu täysin itsepalveluna, joten henkilökuntaa vaativat palvelut eivät ole silloin käytössä.

Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi keskeisistä painopistealueista. Koulu yhteistyön avulla tuemme lukuinnon heräämistä ja lukutaidon kehitystä. Kiertävä kirjasto -palvelun avulla paikkaamme kirjastoautopalvelun lakkauttamista, ja pyrimme käymään kaikilla alakouluilla kerran kuussa. Lukutaitotyötä tehdään aktiivisesti kaikkien käyttäjäryhmien kanssa. Tavoitteena on lukusujuvuuden ja lukuharrastuksen lisääntyminen lasten ja nuorten keskuudessa. Kirjasto on mukana Haapajärven kulttuurikasvatussuunnitelmassa. Muita painopistealueita ovat yhdenvertaisuuden ja kulttuurisen hyvinvoinnin tukeminen. Kirjasto järjestää vuosittain teemakuukauden, jossa aiheena on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen, mutta hyvinvoinnin edistäminen kuuluu kirjaston jokapäiväisiin tavoitteisiin.

Kirjallisuutta hankitaan monipuolisesti. Joki.finna.fi-verkkokirjaston kautta Joki-kirjastojen monipuolinen aineisto on asiakkaiden varattavissa ja käytettävissä. Kirjasto on mukana Joki-kirjastojen kuljetusrenkaassa, joten varatut kirjat kulkevat kirjastojen välillä nopeasti. Vuoden 2025 alusta Haapajärvi on ollut mukana valtakunnallisessa e-kirjastossa, jonka kautta tarjotaan e-kirjat, e-äänikirjat ja aikakauslehdet. Valtakunnallisen e-kirjaston käyttömahdollisuudet laajentuvat vuoden 2026 aikana, joten pyrimme tuomaan sitä esille yhä enemmän. Muut e-palvelut tarjotaan Pohjoisen e-kirjaston kautta.

Digitukea annetaan asiakkaille pyydettyä. Myös kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.

Kirjasto toimii aktiivisesti yhteistyössä eri hallintokuntien, kirjastojen sekä kolmannen sektorin kanssa. Lisäksi toimintaa kehitetään erilaisten hankkeiden avulla. Kirjaston tiloissa järjestetään taidenäyttelyitä yhteistyössä kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa. Vuonna 2026 Haapajärven kirjasto täyttää 175 vuotta.

Yleisten kirjastojen tehtävien toteuttamista ja toiminnan järjestämistä seurataan arvioinnilla. Kokoelman sisällön osalta jatketaan itsearviointia. Toimintoja arvioidaan laadun ja tuloksellisuuden pohjalta ja toimintaa

pyritään kehittämään tulosten avulla. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti täydennyskoulutukseen ja kehittää osaamistaan.

Projektit ja hankkeet:

Kirjasto hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä Joki-kirjastojen kanssa Aluehallintoviraston myöntämiä valtionavustuksia kirjastojen kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Toteutuminen:

Kirjasto on ollut talvikaudella avoinna normaalisti 70 tuntia viikossa omatoimiajaj mukaan luettuna. Asiakaspalvelu on ollut avoinna 45 tuntia viikossa (kesällä se tulee olemaan 40 tuntia viikossa). Talvikaudella omatoimiaikaa on ollut normaalina viikkona yhteensä 25 tuntia, josta arki-aamuina on ollut kaksi tuntia, arki-iltoina yksi tunti ja viikonloppuisin 10 tuntia. Arkipyhät ovat tuoneet muutoksia aukioloaikoihin, mutta omatoimia on yleensä ollut silloin avoinna joitain poikkeuksia lukuun ottamatta. Viikonlopun omatoimiaikaa on käytetty jatkuvasti enemmän, ja jo nyt kolmen kuukauden käyttäjämäärä on ollut suurempi kuin käyttäjämäärä viime vuoden elokuusta lähtien. Myös arki-aamujen omatoimiajaj ovat olleet suosittuja, ja silloin esimerkiksi lähellä sijaitsevista päiväkodeista on vierailtu kirjastossa tai tietty asiakaskunta on käynyt lukemassa päivän lehdet sähköisessä muodossa jo ennen kuin paperiversio on saapunut.

Lasten- ja nuorten kirjastotyössä on toteutettu kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista aikataulua. Lukudiplomin markkinointia ja siihen liittyvää vinkkausta on jatkettu sekä koulusarjoja on mainostettu opettajille. Kirjastoauton lakkauttamisen jälkeen olemme käyneet kyläkouluilla kiertävä kirjasto-palvelukonseptilla. Koululaisryhmät vierailevat kirjastolla satunnaisesti ja viime syksyllä avasimme K. J. Ståhlbergin koulun kirjaston, jonka kokoelmaa hoidamme säännöllisesti. Koululla on siis vakituinen kirjakokoelma, josta oppilaat voivat lainata kirjoja koulupäivän aikana. He voivat myös tarvittaessa käyttää koulukirjaston tiloja oppitunneilla. Myös kahdella kyläkoululla on pienet kirjakokoelmat, jotka ovat oppilaiden käytössä. Kokoelmia vaihdetaan säännöllisin väliajoin. Kauempana sijaitsevaan päiväkotiin viedään kirjoja johdonmukaisesti. Nämä käytännöt ovat osoittautuneet hyviksi ja toimiviksi, ja tarpeen sekä resurssien mukaan niitä kehitetään.

Kirjaston tiloissa lapsille on koko ajan tarjottu jonkinlaista tekemistä (esimerkiksi etsintätehtäviä, väritystehtäviä, askartelua tai palapelejä). Olemme aloittaneet lasten ja nuorten lautapeli-illat eri sidosryhmien kanssa. Yhteistyössä järjestettyjen tapahtumien kautta pystymme pienillä resursseilla tarjoamaan monipuolisempaa tekemistä – omin voimin emme enää kykene järjestämään satoja lapsia keräviä tapahtumia.

Kirjaston päivätanssit ovat toteutuneet yhä kevätkaudella muutaman kerran, ja ne ovat keränneet vaihtelevasti kävijöitä. Välillä lattialla on ollut tungosta ja välillä on voinut pyörähdellä huolettomammin. Myös Kirjan ystävän kerhoa on jatkettu ja se on kokoontunut kolme kertaa ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Maaliskuussa olemme viettäneet myös valtakunnallista kirjaston päivää, jolloin olemme perinteisesti valinneet vuoden kirjastonkäyttäjän. Valintaperuste vaihtelee vuosittain, ja tänä vuonna valinta kohdistui perheeseen, jossa lukeminen aloitettiin jo vauvaikaiselle.

Kirjastossa on annettu digitukea pyydettyä. Digitukea on mainostettu eri tilaisuuksissa, sosiaalisessa mediassa sekä kirjastossa. Myös omatoimikirjaston käyttöä on neuvottu tarvittaessa.

Haapajärvi on liittynyt kuntien yhteiseen e-kirjastoon vuoden 2025 alussa. Sitä kautta ovat olleet käytössä e-lehdet, e-kirjat ja e-äänikirjat. Pohjoisen e-kirjaston kautta on ollut käytössä kuusi eri e-palvelua, joissa on tarjolla mm. elokuvia, vieraskielisiä lehtiä sekä musiikkia ja joista vain yksi on pelkästään kirjastossa käytettävä. Palveluita on markkinoitu laajasti, ja kuntien yhteisen e-kirjaston käyttäjämäärät ovat kasvussa. E-kirjaston ja Pressreaderin käyttöä on opetettu erilaisissa sidosryhmissä. E-kirjaston käyttö tulee lisääntymään entisestään, kun sovelluksen lisäksi saamme käyttöömmemme verkkosivustolla toimivan e-kirjaston huhtikuussa. Se tulee lisäämään esimerkiksi aikakauslehtien latauksia, sillä niitä voi sitten lukea kotona suuremmalta näytöltä, kun taas sovellus toimii pelkästään tabletilla tai puhelimella.

Mittarit

	TP24	TP25	TA26	Tot. 31.3.
Haapajärven kirjasto lainaa/asukas	13	13,86	15	3,89
Kirjastoauto lainamäärä	15 000	-	-	-
E-aineiston käyttökerrat	20 000	13 115	19 000	3 000 (arv.)
Fyysiset kirjastokäynnit /asukas	7	6,60	8	1,56
Verkkokäynnit /asukas	4	4,9	5	1 (arv.)

Nuoriso

Vastuullinen viranhaltija: Nuoriso-ohjaaja

Toiminnan kuvaus:

Haapajärven kaupungin nuorisopalveluiden tehtävänä on suunnitella, kehittää ja tuottaa lapsille ja nuorille matalan kynnyksen palveluita, jotka tukevat heidän kasvuaan ja osallisuuttaan. Nuorisopalvelut edistävät toiminnallaan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa, sekä parantavat ja kehittävät lasten ja nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyö on ennaltaehkäisevää kasvatustyötä, jota tehdään monialaisena yhteistyönä eri toimijoiden kanssa.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Tavoitteena on, että Haapajärven lapset ja nuoret kasvavat vastuullisiksi aikuisiksi, joilla on mahdollisuus ja kyky sekä osallistua, että vaikuttaa omiin ja yhteiskunnallisiin asioihin.

Nuorisovaltuusto ja Lasten Parlamentti ovat näkyviä toimielimiä, jotka vaikuttavat lasten ja nuorten elinoloihin, esim. vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin, tuoden omia mielipiteitään julki ja toimien itse aktiivisena toimijana, sekä aloitteiden tekijänä.

Nuorisotalo on iltakäytön osalta 21 tuntia viikossa auki. Nuorisotalolla järjestetään säännöllisesti erilaisia teemailtoja lapsille ja nuorille. Nuorten lauantai-illan kahviloita järjestetään kerran kuukaudessa yhteistyössä Haapajärven seurakunnan kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemista ja ennaltaehkäisevää päihdetyötä on tehostettu ja tehostetaan jatkossakin yhteistyössä viranomaisten ja muiden nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten kanssa.

Kohdennettua nuorisotyötä kehitetään vuoden 2026 aikana erilaisten pienryhmätoimintojen kautta.

Vuosiaavustuksia jaetaan talousarviomäärärahan puitteissa.

Nuorisopalveluiden ja koulujen yhteistyö on säännöllistä erilaisten tapahtumien, välituntitoimintojen sekä koulupäivystysten osalta.

Yhteistyötä kolmannen sektorin (yhteisöt, yhdistykset ja järjestöt), seurakunnan, viranomaisten, nuorten työpajan ja naapurikuntien kanssa jatketaan ja kehitetään entisestään.

Yhteistyö ei rajoitu vain kunnalliselle tasolle, vaan jatkuu maakunnallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. Olemme yhteistyössä eri tahojen kanssa mm. erilaisten hankkeiden ja projektien merkeissä.

Projektit ja hankkeet:

Nuorisopalvelut hakevat ja toteuttavat itsenäisesti ja yhteistyössä muiden tahojen kanssa aluehallintoviraston (AVI:n) myöntämiä valtionavustuksia nuorisopalveluiden kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Nuorten työpaja

Toiminnan kuvaus: Nuorten työpajapalvelut ja Etsivä nuorisotyö ostetaan Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:ltä. Nuorisotilat ovat maanantaista perjantaihin Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:llä käytössä klo: 8-16 välisen ajan.

Toteutuminen:

Koulupäivystykset ja välituntitoiminnat kouluissa ja oppilaitoksissa jatkuivat tuttuun tapaan lukuvuoden alusta alkaen. Pienryhmätoimintaa yläkoululla jatkettiin myös heti koulujen alettua.

13.1.2026 nuorisopalvelut olivat mukana toteuttamassa yläkoulun yhdeksäsluokkalaisille suunnattua Ajokortti työelämään- koulutusta, yhteistyössä Haapajärven 4H- yhdistyksen kanssa.

Helmikuun alussa vietettiin K.J.S:n koulun eskareiden talvipäiviä leirikeskus Honkaniemessä ja lauantaina 7.2. järjestettiin Hiutalehipat- lastentapahtuma monitoimitalolla. Koulu yhteistyötä jatkettiin helmikuussa yläkoululla seitsemäsluokkalaisille pidettyjen Kiva- tuntien merkeissä ja ystävänpäivänä järjestettiin toimintaa kaikille K.J.S.:n koulun oppilaille.

Hiihtolomalla pidettiin vuorokauden kestävät pelilnit nuorisotalo Stollessa, sekä tarjottiin ilmaisia jäävuoroja koko loman ajan yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Hiihtolomalla järjestettiin myös tuettuja keila- ja kuntosalivuoroja koululaisille ja opiskelijoille Split45:ssa. Lomaviikon päätti Hopsis- pomppulinnaa, joka järjestettiin monitoimitalolla lauantaina 7.3.

Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry päätti vuokrasopimuksensa nuorisotalo Stollessa 1.2.2026 alkaen, jonka myötä Stollen päiväkäyttö vapautui mm. eri yhdistysten käyttöön. Haapajärven kaupungin ja Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:n tekemän sopimuksen mukaisesti Jokilaaksojen Nuorten Tuki Ry tulee vastaamaan nuorisotalon iltavalvonnasta kahtena iltana viikossa vuoden 2026 ajan. Tämän muutoksen myötä nuorisotalon ilta-aukioloa on saatu lisättyä yhdellä illalla viikossa, joten kevään ajan nuorisotalo Stolle on avoinna jokaisena arki-iltana. Nuorten lauantai-illan kahviloita järjestetään kerran kuussa nuorisopalveluiden ja Haapajärven seurakunnan toimesta. Haapajärven Helluntaiseurakunta järjestää nuorten Gospel- kahvilaa nuorisotalo Stollessa yhtenä lauantai-iltana kuukaudessa.

Mittarit

	TP24	TA25	TA26	Tot. 31.3.
Nuorisotalotoiminta				
Aukiolotunnit/vk	61	64	61	27
Avoimet ovet h/vk	18	21	21	27
Toimintapäivät/v	60	70	80	50
Kävijämäärä/v	7900	7800	6000	1232
Muu toiminta				
Erilaiset tapahtumat/v	80	60	80	30
joissa osallistujia	7500	7500	6000	1866
Koulupäivystys-toiminta/v, Termostaatti, Kuuloelin	50	30	50	11
joissa osallistujia	1500	1500	1500	482
Nuorisovaltuuston kokouksia/v	6	5	6	2

Liikunta

Vastuullinen viranhaltija: Liikuntakoordinaattori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää ja mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille. Liikuntapalvelut tukevat urheiluseurojen liikuntakasvatustyötä ja lisäksi myös muiden vapaaehtoisjärjestöjen liikuntatoimintaa mahdollisuuksien mukaan.

Toiminnassa kiinnitetään huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä. Liikuntapalvelut ovat mukana koulujen ja päiväkotien liikuntakasvatustyössä, samoin terveysliikunnan ja vanhusväestön liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa muiden hallintokuntien ja eri yhdistysten kanssa.

Liikuntapalvelut suunnittelevat ja toteuttavat liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnossapidot, saneeraukset ja uudisrakentamiset yhdessä teknisten palvelujen kanssa. Suunnittelussa on tarvittaessa mukana myös muita hallintokuntia. Liikunnan järjestämisessä ja tukemisessa huomioidaan erityisesti sellaiset liikuntamuodot, joita voidaan harrastaa lähes kaikissa elämän vaiheissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Liikuntapalvelut mahdollistavat laajamittaisen liikunnan harrastamisen kaikille kuntalaisille. Liikuntapalvelut jakavat urheiluseuroille, järjestöille ja yksityisille henkilöille liikuntapaikkavuorot ja myöntävät avustuksia paikallisille urheiluseuroille.

Liikuntapalveluiden tärkein sisäliikuntatila on monitoimitalo, jota käytetään monipuolisesti niin koulujen liikuntatilana, kuin myös harraste- ja harjoitustilana iltaisin ja viikonloppuina. Monitoimitaloa käytetään liikuntatoiminnan lisäksi mm. messujen, konserttien ja erilaisten juhlien järjestämiseen sekä mahdollisuuksien mukaan eri järjestöjen harrastus- ja kokoontumispaikkana. Jokilatvan opisto käyttää monitoimitalon liikuntatiloja liikuntapiireihin ja itse hallinnoi monitoimitalon luokkatiloja opintopiireissään.

Uimahallia ja sen toimintaa kehitetään käyttäjiä kuunnellen. Liikuntapalvelut tarjoavat esi- ja perusopetuksen oppilaille kaksi ilmaista uintikertaa lukukaudessa. Koulut käyttävät uimahallia luokkaa kohden noin kuusi käyntikertaa vuodessa.

Seutukunnallista liikuntatoimien yhteistyötä jatketaan osallistumalla lähikuntien yhteiseen, yli kuntarajojen kattavaan liikuntatoimintaan. Tarvittaessa tehdään myös yhteishankintoja.

Kannustetaan ja tuetaan urheiluseuroja ja muita paikallisia yhdistyksiä hakemaan ja toteuttamaan Haapajärvelle valtakunnallisia ja alueellisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapalvelut järjestävät kuntoliikuntakampanjoita, joiden tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä liikunnan avulla. Kampanjoihin osallistuneiden määrää seurataan. Osallistujamäärän vuositavoitteena on suunnilleen asukasluku kerrottuna kahdella.

Teknisten palvelujen kanssa yhteistyönä taataan mahdollisuudet kaikille kuntalaisille monipuolisen liikunnan harrastamiseen ylläpitämällä erilaisia liikuntakohteita. Esim. pidetään hyvässä kunnossa kaupungin sisäliikuntatilat, hiihtoladut, urheilu- ja pelikentät, jääurheilualueet, frisbeegolfradat ja lähiliikunta-alueet. Myös uusia lajeja kartoitetaan, ja uusia ideoita ja toiveita toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Toteutuminen

Alkuvuodesta (1.1.–31.3.) oli käynnissä Haapajärven liikuntatoimen kuntokampanja 2026. Kampanjassa liikkumiset kirjattiin passiin, joka palautettiin lopuksi kirjastoon. Osallistuneiden kesken arvottiin palkintoja, pääpalkintona 500€:n lahjakortti vapaavalintaiseen paikalliseen yritykseen.

Haapajärven alakouluilla järjestettiin alkuvuodesta 7.1. – 31.3.2026 Koululaiset liikkeessä -tempaus. Kyseessä oli liikuntatempaus, jolla pyrittiin kannustamaan ja innostamaan lapsia liikkumaan ja ulkoilemaan välitunneilla ja vapaa-ajalla. Lapset keräsivät rasteja passiin päivittäin liikkumisestaan (1 rasti = 10 min). Aktiivisimmat luokat luokka-asteittain palkitaan liikkuva luokka -pokaaleilla. Lisäksi aktiiviset luokat on tarkoitus palkita ilmaisilla uimalipuilla. Osallistuneiden luokkien kesken on lisäksi arvottu muutamia pieniä tavarapalkintoja. Aktiivisimmat luokat keräsivät rasteja jopa yli 1000 (ka/opp.), mikä tarkoittaa kaikilta luokan oppilailta yli 2h päivittäistä liikkumista läpi tempauksen ajan!

Alkuvuodesta uimahallilla laskettiin seniorikortin ikäraja 70:stä ikävuodesta 65 ikävuoteen. Lisäksi 80-vuotiaat ja vanhemmat pääsevät uimaan veloitusetta.

7.2.2026 järjestimme monitoimitalolla perinteisen hiutalehipat-tapahtuman yhteistyössä useiden eri toimijoiden kanssa.

Uimahallilla järjestettiin ystävänpäivänä 14.2.2026 ystävän kanssa uimaan -päivä. Kaksi yhden hinnalla uimaan, kalliimpi lippu veloitettiin.

Tiistaina 24.2.2026 järjestettiin Somerossa koululaisten hiihtokisat yhteistyössä Kiilojen hiihtojaoston ja koulujen kanssa. Kisoihin osallistui 73 reipasta koululaista.

Hiihtolomalla järjestettiin toimintaa lapsille. Vapaita pelivuoroja monarilla, jäävuoroja jäähallilla sekä Hopsis-pomppulinnaa monarilla.

Järjestimme puolikuun hiihto -tapahtuman 10.3.2026 Someron/Sauvin reitistöllä yhteistyössä Haapajärven Kiilojen kanssa. Someron hiihtomajalla oli tarjolla munkkeja ja kahvia/mehua, ja Sauvin laavulla oli tarjolla lämmintä mehua.

11.3.2026 käytiin Kaustisella koululaisten maakuntaviestissä, tuloksena 10. sija.

12.3.2026 järjestettiin valtuustosalissa menestyneiden haapajärvisten urheilijoiden palkitsemistilaisuus. Palkittavia urheilijoita oli 2024-2025 vuosilta yhteensä 34. Tässä kahden vuoden välein järjestettävässä tilaisuudessa haluamme muistaa ja arvostaa haapajärvisiä urheilijoita, jotka edustavat ja markkinoivat kilpaillessaan myös kaupunkiamme!

Kevään järjestöilta pidettiin kaupungintalolla valtuustosalissa 19.3.2026.

Mittarit

	TA24	TA25	TA26	Tot. 31.3.
Monitoimitalon aukiolotunnit	3 700	3 500	3 300	1 100
Monitoimitalolla kävijöitä	59 000	30 000	50 000	14 000
Uimahallin aukiolotunnit	2 500	1 600	1 500	451
yleisölle				
Uimahallilla kävijöitä	38 000	38 000	32 000	11 626
(sis. asiakkaat +koululaisuinnit)				
Osallistujamäärä liikuntakampanjoihin	14 000	14 000	14 000	88

Sivistyspalveluiden nettomenot

	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Menot	18 812 482	15 318 880	14 550 141	14 241 377
Tulot	2 227 233	1 837 710	1 500 881	1 041 759
Netto	16 585 249	13 481 170	13 049 260	13 199 628

*TA2024-
mukana vain
ulkoiset erät

